

CÁC ĐẶC ĐIỂM CỦA CỔ PHIẾU ƯU ĐÃI

TS. ĐOÀN TRANH
Khoa QTKD

Về mặt nào đó, cổ phiếu ưu đãi là hình thức lai của trái phiếu và cổ phiếu thường. Trong kế toán, cổ phiếu ưu đãi được đưa vào mục vốn chủ sở hữu và được ghi vào tài khoản vốn chủ sở hữu trên bảng cân đối kế toán. Tuy nhiên, theo cách nhìn nhận của tài chính thì cổ phiếu ưu đãi kết hợp các đặc điểm của nợ và cổ phiếu thường. Những đặc điểm đó như sau :

1. Giống như trái phiếu, mệnh giá của cổ phiếu ưu đãi khác với mệnh giá cổ phiếu thường chỉ có giá trị danh nghĩa, mệnh giá cổ phiếu ưu đãi rất quan trọng, có ý nghĩa trong việc chia cổ tức cố định và cổ tức của cổ phiếu ưu đãi được ấn định theo một tỷ lệ cố định trên mệnh giá. Do tỷ suất sinh lợi của cổ phiếu ưu đãi không thay đổi theo thời gian nên giá của cổ phiếu ưu đãi sẽ thay đổi cao hay thấp hơn khi tỷ suất sinh lợi yêu cầu đối với cổ phiếu đó trên thị trường có thay đổi.

2. Khi không có thu nhập thì cổ tức ưu đãi sẽ không phải trả trong kỳ. Tuy nhiên, khoản cổ tức ưu đãi chưa trả sẽ được lũy kế để được trả cho các kỳ sau và khoản lũy kế đó là **số nợ chưa thanh toán** của doanh nghiệp; trong mọi trường hợp thì khoản nợ cổ tức ưu đãi sẽ được thanh toán trước khi chia cổ tức cổ phiếu thường. Thông thường, khoản nợ cổ tức ưu đãi không được kéo dài quá 3 năm. Tuy nhiên, khoản nợ này thường bị ép phải trả, nếu không trả được thì phải gia tăng quyền cho cổ phiếu ưu đãi nhất là quyền bầu ban điều hành doanh nghiệp hoặc chuyển cổ phiếu ưu đãi sang cổ phiếu thường.

3. Cổ phiếu ưu đãi thường không có quyền bỏ phiếu. Tuy nhiên, có thể một số trường hợp, người nắm giữ cổ phiếu ưu đãi yêu cầu bầu một nhóm thiểu số thành viên trong ban điều hành doanh nghiệp. Hoặc khi cổ tức ưu đãi không được trả thì người nắm giữ cổ phiếu ưu đãi có thể yêu cầu thực thi quyền bầu một số thành viên trong ban điều hành doanh nghiệp.

4. Có thể nói, lợi ích lớn nhất khi sở hữu cổ phiếu ưu đãi là nhà đầu tư có khả năng thu hồi phần tài sản của doanh nghiệp lớn hơn cổ đông thường.

5. Cổ đông nắm cổ phiếu ưu đãi luôn được nhận cổ tức đầu tiên và khi doanh nghiệp bị phá sản thì họ cũng là những người được doanh nghiệp trả trước phần tài sản còn lại, sau đó mới đến cổ đông thường.

6. Hơn nữa, cổ phiếu phổ thông không thể chuyển đổi thành cổ phiếu ưu đãi, trong khi cổ phiếu ưu đãi có thể chuyển đổi thành cổ phiếu phổ thông theo quyết định của đại hội cổ đông. Cổ đông nắm giữ cổ phiếu ưu đãi được gọi là cổ đông ưu đãi.